

Mattilsynet

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Regionalt beredskapsråd for Haugalandet

Beredskap i forhold til alvorlig smittsomme dyresjukdommer

Olav Tørresdal, spesialinspektør. Mattilsynet Region sør og Vest

Sjukdomskategorier dyr

Hvordan Mattilsynet deler inn sjukdommene

- **C-sykdommer;**
- **vanlige sykdommer – finnes.**
- **normalt ingen restriksjoner**

- **B-sykdommer;**
- **kan finnes i Norge**
- **besetning pålegges restriksjoner,**
- **(Ringorm på storfe – Salmonella – Scrapesjuka - BSE**
- **Infeksiøs bronkitt på fjørfe – aviær rhinotrakeitt)**

- **A-sykdommer;**
- **finnes normalt ikke i Norge**
- **alvorlige sykdommer**
- **bekjemper normalt ved nedslakting.**
- **vi har beredskapsplaner og avholder beredskapsøvelser**

Aktuelle A- sykdommer

- Miltbrann
- Newcastle disease – fjørfe , sist Norge 1996, Finnøy
- Svinepest
- Afrikansk svinepest !
- Munn- og klauvsyke !
- Aviær influensa

Ingen av disse sykdommene innebærer noen smittefare til mennesker.

Dyresjukdom

Hvorfor er MKS så viktig?

- Svært vanskelig å utrydde
  - Infiserer mange arter
    - klovdyr: storfe, småfe, gris, hjort, rein
  - Ekstremt smittsomt
    - dyrene også smittebærere i lang tid
  - Mange spredningsmåter
    - innånding av virus i luft (dvs. vindbåren)
    - kontaktsmitte ved alle sekret og ekskret
    - kjøtt og slakteavfall
  - Relativt resistent
    - luftfuktighet
  -

Hvorfor er MKS så viktig

Samfunnsmessige konsekvenser

- Tragedie dyrevernmessig
- Psykisk påkjenning til alle medvirkende
- Stor økonomisk betydning
  - produksjonstap
  - handelsrestriksjoner
  - kostnader ved utrydding
  - Tap av avlsmateriale

Konsekvenser av Munn og klauvsjuka

Storbritannia 2001

3,912,000 dyr avliva

3,158,000 sauer

610,000 storfe

139,000 griser

3,000 geiter

2,000 vilt og andre arter

Bekjempelsen

Mattilsynet iverksetter en rekke tiltak ved påvisning av alvorlig smittsom dyresjukdom

- **Stoppe smittespredning**
  - Stoppe transport av dyr og produkter fra dyr
  - Begrensninger ferdsel
- **Stoppe produksjon av smittestoff**
  - Avliving dyr
- **Destruere dyr, sanere mot smitte**
  - Destruksjon/nedgraving/brenning
  - Desinfeksjon gjødsel
  - Renhold / desinfeksjon innredning husdyrrom

Mattilsynet - håndtering

Mattilsynet har vide fullmakter ved påvisning av alvorlig smittsom dyresjukdom

- **”Mattilsynet kan treffe de tiltak og gi de påbud det finner nødvendig for å forebygge, begrense eller utrydde A-sjukdom”**
- **DVS at vi kan treffe mange forskjellige vedtak, men vi kan ikke egenhendig sørge for at vedtakene gjennomføres – vi trenger assistanse**

Behov for assistanse ved påvist MKS

- ”Mattilsynet skal gjennom kontakt med Fylkesmannen avklare hvordan bistand kan skaffes og omtale dette i sine beredskapsplaner.”
- Regiondirektør kan kontakte ledelsen i den enkelte sivilforsvarskrets direkte eller via Fylkesmannen
- Regiondirektør kan ta direkte kontakt med politidistrikt
- Kontakt til kommuner via fylkesmannen

Hva har vi behov for assistanse til?

Vi har et stort behov for eksterne ressurser i en slik situasjon

Sivilforsvaret:

- bistand til sanering. Sette opp vaske og desinfeksjonsplasser for personell og transportmidler. Bruk av mobile renseenheter.
- vakthold

Politiet:

- trafikkdirigering. Et omfattende utbrudd kan føre til stengte veier og trafikale problemer.
- vakthold

Kommunen:

- avklare aktuelle steder for nedgraving av kadaver
- rekvirering av gravemaskiner, lastebiler etc via lokale entreprenører

Utfordringer kommunen

Bekjempelsestiltak omfatter hele samfunnet

